

OPIS miejsc nurkowych dostępnych z bazy na wyspie MURTER

Kukuljari

KUKULJARI właściwie KUKULJAR - jest to mała wysepka z latarnią morską w pobliżu wyspy Murter. Wyglądem przypomina płaską kamienną płytę wystającą do 5 m nad powierzchnię morza. Jej brzegi są poszarpane, tworzą ostre, trudno dostępne krawędzie. Występują tu prądy, niekiedy dość silne. Od strony pd-zach jest płytko, dno schodzi łagodnie, jest porośnięte trawami. Tam zazwyczaj rzucamy kotwicę.

Nurkujemy dookoła wyspy w kierunku zależnym od lokalnych prądów i ustawienia łodzi. Charakterystyczną cechą tego miejsca nurkowego jest występowanie pod wodą od strony pn. i wsch. systemu połączonych ze sobą kamiennych tarasów i pionowych ścianek. Zaczynając zazwyczaj od strony zach. płyniemy w prawo wokół wyspy zgodnie ze wskazówkami zegara. Zanurzając się po kamienno-piaszczystym stoku z dwoma dużymi głazami po drodze natrafiamy na skalne tarasy na gł ok 15-20m i małe ścianki opadające do gł 25m. Nieco głębiej pojawia się kolejna, większa ścianka z nawisami i małymi grotkami porośnięta kolorowymi gąbkami i beżowymi gorgoniami. U jej podstawy na gł 40m rozciąga się stara sieć rybacka. Kontynuując nurkowanie w kierunku wsch. i pd. powoli wynurzamy się na tarasowo ukształtowane zbocze. Docierając na ostatni taras na gł ok 8m wpływamy w wielkie ławice amarelli i chromisów. Głębiej w jamach przy dnie można spotkać małe strzępiele i kongery a ze skalnych szczelin wystają niekiedy wąsy langust. W poprzek ściany przepływają ławice błyszczących amarelli i obład. Na wypłyceńcach w słońcu wygrzewają się ławice złotych salp i strzegące swych rewirów strzępiele pisarze. Na ścianach i głazach porośniętych żółtymi polipami koralami, beżowymi gorgoniami i kolorowymi gąbkami spotykamy często ślimaki nagoskrzelne i przyczajone skorpeny. Między kamieniami na płycznach można wypatrzeć ciekawskie ośmiornice i ukwiały.

Miejsce bardzo ciekawe, jedno z ładniejszych na murterskim morzu, rekomendowane dla wszystkich nurków a także do snorkelingu. Widoczność waha się w zależności od pory roku od 15 m do 30 m. Spokojne opłynięcie wyspy zajmuje ok. 25 minut. Przeważnie opływamy wyspę dwukrotnie pierwszy raz na głębokości ok. 30 metrów, drugi raz na głębokości 5-10 m. Przy Kukuljari realizujemy również nurkowania nocne, podczas których nurkowie mogą spotkać skorpeny, ośmiornice, kongery, małe raki racznice i kalmary.

Kaprije

Świetne miejsce nurkowe zlokalizowane przy pn-zach cyplu wyspy Kaprije. Charakteryzuje się występowaniem dwóch długich ścianek z wielkimi nawisami. Krawędź pierwszej zaczyna się już od końca skalnego tarasu na głębokości 8-12 m i opada do 20 m, następnie stromy piaszczysty stok ukośnie opada do krawędzi drugiej ściany na głębokości 30-32 m i dalej pionowo opada na głębokość do 45-50 m aż do piaszczystego dna.

W płytszej ścianie występują wielkie wiszące nawisy, które morze wyżłobiło kilka tyś lata temu jak poziom morza był znacząco niższy. Pod nawisami znajdujemy kolorowy świat gąbek, polipy żółtych koralów i różowe gałązki mszywiołów. Pod nawisy można wpłynąć w sposób delikatny tak, by nie uszkodzić gąbek i koralów należy natomiast uważać na przyczajone na głazach duże skorpeny. Druga głębsza ściana nie jest już dostępna dla wszystkich. Porośnięta żółtymi gąbkami i beżowymi gorgoniami opada na gł 50m. Także na tej ścianie występują nawisy skalne epod którym można przepłynąć, dające schronienia dla strzępieli i kongerów. Także tutaj spotkać można duże ośmiornice oraz langusty i homary.

To miejsce rekomendujemy dla wszystkich nurków, nurkujemy tu także w nocy (jako drugie nurkowanie nocne). Występują tu płytko słabe prądy, które można wykorzystać. Na głębokości 20 m jest lekko wyczuwalny prąd w kierunku pd-zach. zgodny z kierunkiem nurkowania. Po ok. 100 m

ściana zakręca na pd-wsch. Za zakrętem płyniemy jeszcze odcinek ok. 50m i wynurzamy się nad ścianę wracając z prądem w kierunku łodzi. Podczas powrotu na płytkim tarasie istnieje duża

szansa że zauważymy wylatujące z porowatej skały bąbelki wypuszczonego przez nurków powietrza a towarzyszyć nam będą ławice oblady i amareli (*Diplodus vulgaris*). Na płycznach pod kamieniami i w szczelinach jak zwykle ukrywają się ośmiornice i małe strzępiele pisarze.

Kablinac

KABLINAC - jest to mały grzbiet skalny wynurzający się nad powierzchnię morza od pd-wsch. strony wyspy Tetiviśniak Mały. Miejsce to charakteryzuje się obecnością od pn-wsch głęboko zanurzonej ściany porośniętej granatowo-czerwonymi Gorgoniami.

Pomiędzy Tetoviśniakiem a Kablinacem jest wypłylenie, które w najpłytszym miejscu osiąga ok. 3 m głębokości. Na tym wypłyleniu znajdują się skały wyżłobione przez fale w formy przypominające grzyby a także małe szczeliny i kaniony. W tym miejscu również można spotkać ośmiornice i ławice drobnych amareli (*Diplodus vulgaris*) oraz salp (*Sarpa salpa*).

Nurkowanie zazwyczaj rozpoczynamy na wschód od kamieni, płynąc pod wodą w głąb nad łagodnym stokiem porośniętym trawami, następnie pokonujemy próg 25 m i dopływamy do ostatniego tarasu, którego krawędź znajduje się na 35/38m, natomiast dno w postaci opadającej ściany znajduje się poniżej 50, nawet 60 metrów. Płyniemy w prawo na południe wzdłuż krawędzi ostatniego tarasu. Ta ściana jest gęsto obrosnięta granatowymi, a w świetle latarki

krwistoczerwonymi

gorgoniami, pośród których można spotkać zawieszony jaja rekinka psiego.

W pd-wsch części ściany na głębokości ok. 45 m. wśród czerwonych gorgoni występują duże gorgonie w kolorze intensywnie cytrynowym.

W dole, przy dnie znajdują się jamy i grotty porośnięte żółtymi gąbkami w których żyją strzępiele i kongery (*Conger conger*). Na ścianie w szczelinach można spotkać langusty. W celu ujrzenia rzeczywistych kolorów niezbędne jest zabranie silnego światła. W tej części ściany znajduje się osuwisko zaczynające się na stoku na głębokości 28 m. opadającym do głębokości 50 m. i głębiej. Odnosi się wrażenie, że w tym miejscu nastąpiło w odległej przeszłości zawalenie się podmytych głębokich tarasów, których pozostałości leżą obecnie u podnóża urwiska. Na prawo i na lewo od urwiska, na głębokości 35-38 m. kontynuuje się taras o szerokości ok. 10 m., którego ściany gęsto porastają czerwonymi Gorgoniami. Ten fragment ściany na wielu nurkach robi a prawdę ogromne wrażenie!

Od południa na jednym z tarasów na głębokości ok. 30 m znajduje się stara sieć rybacka, swoim wyglądem przypominająca ażurową kotarę.

Następnie płynąc wzdłuż krawędzi zmieniamy kierunek na zachodni, wynurzamy się po łagodnym stoku do głębokości ok. 10 m i opływamy dookoła skalisty grzbiet Kablinaca.

Na płytkiej wodzie pośród głązów i w szczelinach spotykamy ośmiornice, skorpeny oraz ławice drobnych chromisów.

To miejsce nadaje się dla wszystkich nurków, również do snorkelingu ale szczególnie rekomendowane jest na głębsze nurkowania dla nurków CMAS **, Deep Diver oraz TEC REC. Jest to długa ściana którą najlepiej zwiedza się nurkując ze skuterem albo nurkując minimum 2 razy.

Frančeska di Rimini

WRAK FRANCESCA DI RIMINI nazywany także KAPRIJE, gdyż jest zatopiony w pobliżu wyspy KAPRIJE. Zatonął w 1943 roku, ale okoliczności zatonięcia nie są dokładnie znane.

Prawdopodobnie był to statek przewożący amunicję i stojąc w nocy na kotwicy został trafiony torpedą zrzuconą z samolotu, która trafiła w prawą burzę. Wrak o długości ok. 60 m spoczywa na dnie na głębokości 50-52 m, lekko pochylony na lewą burzę, pokład zaczyna się na 40 m i opada do 45 m na dziobie, i 45/47 na lewej burcie. Posiada 3 maszty dźwigowe, jeden w części dziobowej wznosi się do głębokości 28 m pod powierzchnią, pozostałe dwa leżą wsparte o lewą burzę. Wrak nie ma śruby, nie wiadomo kto i kiedy ją zdemontował. W zabezpieczonych stalowymi siatkami ładowniach nadal znajduje się w dużych ilościach amunicja artyleryjska. Wrak nie ma nadbudówek, natomiast ma dwie ładownie częściowo jeszcze wypełnione amunicją. Nurkowanie na wraku realizujemy w grupach 2-4 osobowych dla nurków ze stopniem minimum P2 CMAS lub ze

specjalizacją Deep Diver, najwięcej satysfakcji osiągną nurkowie ze specjalizacją Adv Nitrox lub TMX. Zaleca się posiadanie latarek, komputery są niezbędne.

Nasza łódź cumuje do małej boi, która pływa po powierzchni. Na ewentualną dekompresję podwieszamy butlę dekompresyjną z dwoma automatami.

Grupa nurków dopływa do drugiej dużej boi wypornościowej (ok. 3-4 m pod powierzchnią) następnie zanurzamy się wzdłuż stalowej liny opustowej. W normalnych warunkach wrak jest już widoczny z głębokości 20-25 m. przy dobrych warunkach z głębokości 15 m.. Lina opustowa prowadzi nas w pobliże części rufowej. Polecana trasa: od liny opustowej należy płynąć wzdłuż lewej burty, nad zwalonymi masztami w kierunku dziobu. Zalecamy utrzymywanie dystansu minimum 1-2 m. nad pokładem. Na dziobie znajdują się łańcuchy kotwiczne, skrzynie z amunicją. Bardzo malowniczo wygląda ujęcie mostka z tle przenikającego słońca. Następnie należy wrócić w stronę rufy – trzymając się prawej burty, zaglądając z góry do otworu ładowni. Warto obejrzeć dużą wyrwę w prawej burcie, zajrzeć z góry do maszynowni znajdującej się na rufie.

Spokojne opłynięcie wraku zajmuje 10-12 minut, jest to nurkowanie dekompresyjne na dużej głębokości, do którego należy się odpowiednio przygotować.

We wraku kiedyś żyły 2 duże (ok. 2,5 m) kongery, ostatnio niestety już ich nie spotykamy. Ponadto można spotkać dużych rozmiarów skorpeny, strzępiele oraz ławice makreli i okoni morskich. Wrak jest bardzo dobry do zdjęć i filmowania, konieczne jest dobre, silne światło. Penetracja ładowni na rufie, śródkrećciu i dziobie jest możliwa lecz tylko dla doświadczonych i uprawnionych nurków! Widać tam resztki artyleryjskiej amunicji zabezpieczonej stalową siatką. Nurkowanie na wraku Francesca di Rimini niesie za sobą pewne niebezpieczeństwa związane z głębokością. Wejście w obowiązkową dekompresję i szybkie zużywanie mieszanki oddechowej te czynniki należy uwzględnić planując to nurkowanie! Wspaniałe miejsce dla fotografów.

Bačvica

Jedno z ładniejszych miejsc nurkowym na Adriatyku oddalone ok 90' od portu w Jezerach. Na otwartym morzu ponad powierzchnię wody wystaje niewielka skała, Jest to środkowa część dużego, podwodnego grzbietu rozciągającego się z pd-wsch na pn-zach o długości około 400-500 m.

W tym miejscu wykonujemy przeważnie 2 nurkowania: jedno na wraku kutra rybackiego, drugie po drugiej stronie grzbietu, od południa wzdłuż równej, przepięknej ściany.

Wrak od strony pn - jest to drewniany kuter rybacki „Borko (Szybenik)”, który wpadł na skały podczas sztormu 1 października 2002. Długość po pokładzie ok. 20 m, szerokość ok. 5 m, bez kabiny, maszt złamany. Elementy wyposażenia, liny, pozwijane sieci, kable i narzędzia a także zlewozmywak możemy znaleźć na wraku, natomiast lodówka, skrzynie i liny znajdują się też w pobliżu grzbietu oraz na piasto-trawiastym stoku opadającym w kierunku wraku. Sam wrak spoczywa na łagodnym piaszczystym stoku ok. 35 m pod powierzchnią, pochylony na prawą burtę. Dziób skierowany jest w stronę głębszej wody. Śruba znajduje się na głębokości ok. 40 m. Wrak stopniowo zmienia swoje położenie. Po obejrzeniu wraku wracamy na wypływanie i opływamy grzbiet Bačvicy zaglądając do szczelin i zakamarków między skałami.

Na wraku występują rzadkie Piotrosze (św. Piotr lub Kovać) majestatycznie towarzyszące nam w czasie nurkowania. Na tej pozycji żyje mnóstwo ryb, ławice złocistych salp (*Sarpa salpa*), srebrnych amareli (*Diplodus vulgaris*) oraz małych czarnych chromisów, ośmiornice i kraby pustelniki.

Nurkowanie nr 2 - ściana

Ściana po drugiej stronie podwodnego grzbietu jest głęboka, monumentalna i majestatyczna.

Od południa rozciąga się długa ściana, którą trudno jest całą opłynąć w ciągu zaledwie 1 nurkowania. Dlatego też nurkowie nierzadko rezygnują z wraku na rzecz dwukrotnego nurkowania na tej przepięknej ścianie.

Rozciąga się w prawo i w lewo po przepłynięciu grzbietu na stronę pd-zach.

Płynąc w prawo w kierunku pn-wsch ścianka jest niewielka i i niegłęboka do gł. ok 25m porośnięta beżowymi gorgoniami z małymi jamami i szczelinami. Natomiast w lewo od grzbietu rozciąga się głębsza i większa ściana zaczynająca się od 12 m i opadająca do 60m. Ciągnie się ona na dł co najmniej 250m. Początkowo porośnięta małymi beżowymi gorgoniami i żółtymi gąbkami by

następnie na gł ok 30m ustąpić miejsca wielkim granatowo-czerwonym gorgonią. Ściana w całej swojej masie a szczególnie przy dnie obfituje w przewieszania i jamy, w który spotkać można kropkowane mureny, langusty i homary. Na pewnym odcinku ze ściany w głąb zwisa długa lina z nawiniętą na nią siecią rybacką obrośniętą gąbkami. Jest to bardzo ciekawe miejsce nadające się zarówno na nurkowania dla początkujących i zaawansowanych nurków technicznych a także do snorkelingu. Często niestety niedostępne ze względu na brak osłony od wiatru i występujące tutaj prądy

Samograd

Duża wyspa zaliczana do archipelagu Kornati, najbardziej wysunięta na pd. leży w linii prostej na północ od wyspy Žirije. Miejsce to charakteryzuje się występowaniem dużej, ok. 300m dł. podwodnej ściany od strony pn-wsch. wyspy Podpływając do niej widzimy dużych rozmiarów wysoki, skalny monolit o równym grzbiecie. Zatrzymujemy przy północnym brzegu - staramy się, żeby pod łodzią nie było głębiej niż 10 m. Przy tej stronie wyspie krawędź ściany znajduje się płytko już 8 m pod powierzchnią by równo opaść do głębokości 55 m i głębiej. Nurkowie wyskakują w grupach i będą płynąć w dryfie wzdłuż ściany do pd. cypla wyspy, przy którym będzie czekała na nich zakotwiczona pa płyciźnie łódka. Na ścianie już od 15 metrów znajdują się sporych rozmiarów granatowe i czerwone gorgonie, na których znaleźć można dużą ilość jaj rekinka psiego. W znajdujących się głębiej szczelinach żyją langusty, a przy dnie - homary, w dole widać strzępiele (Serranus scriba). Na wypłaceniach można spotkać ośmiornice oraz ławice maleńkich czarnych chromisów a w toni pływają srebrzyste amarelle i ušate. Mniej więcej w połowie ściany znajdują się stare zerwane sieci w postaci zwisających pionowo zwoi. Ściana w kilku miejscach załamuje się niemal pod kątem prostym tworząc tajemnicze, pionowe pęknięcia i jamy, w których chowają się kirnie (strzępiele) i kongery. Samograd to idealne miejsce zarówno do nurkowania, fotografii podwodnej jak i filmowania niestety nurkowanie tam wymaga wykupienia biletu do Parku Kornati.

Plič Sestre

Płaskie wypłylenie zwińczone małą latarnią morską pomiędzy wyspami Zmajan i Zlarin. Od strony pd . niwelka ścianka opadająca do gł ok. 35m. Na tarasowo opadającej ściance sporo kolorowych gąbek i ławic srebrzystych amarelli i ciemnych chromisów. Zazwyczaj nurkujemy od strony pd w prawo do miejsca gdzie ścianka się kończy a następnie wracamy wzdłuż skalnych grzebieni ciągnących się po stoku w kierunku latarni. Na wypłyleniu i wokół latarni sporo płaskich spękanych formacji skalnych w kształcie wieloboków i osobno leżących głazów, pośród których uwijają się pomarańczowe korisy i strzępiele pisarze. Zanurzony betonowy blok latarni obrośnięty jest czarnymi omólkami i przyciąga ławice małych chromisów. Często w zagłębieniach skalnych spotkać można chowające się pod stosem muszelek ośmiornice. Miejsce często niedostępne ze względu na brak osłony od wiejącego wiatru i fal.

ŽIRIE RT. LJUTA

Ciekawe miejsce nurkowe zlokalizowane na pd -zach. cyplu wyspy Žirje w okolicy zatoki Ljuta. Charakteryzuje się występowaniem kilku ciekawych struktur i obiektów pod wodą rozciągających się od strony pn, zach i pd. wokół wielkiego wypłylenia widocznego z powierzchni. Nurkowanie zaczynamy z łodzi zakotwiczonej w zatoczce. Zanurzając się i płynąc w prawo natrafiamy kolejno na gł ok 8-12m na wielkie głazy obrośnięte glonami i gąbkami, dalej przepływamy odcinek łagodnego stoku długości ok 50m porośniętego trawą posidonia by dopłynąć na gł ok 15m do pola pokrytego szczątkami amfor i połamanych fragmentów innej ceramiki (dachówki ?). Płynąc dalej pojawiają się dwie niewielkie ścianki porośnięte beżowymi gorgoniami i gąbkami. Jedna głębiej na gł. ok. 20-30m druga płycej na gł. ok 10-15m. Ścianki biegną w kierunku otwartego morza na zach i zakręcają wokół wspomnianego wyżej wypłylenia na pd-zach i pd. Całej struktury tego wypłylenia nie sposób opłynąć na jednej butli. Miejsce szczególnie polecane na płytkie nurkowania i w czasie wiejących wiatrów z południa typu Jugo.

Plič Grmeni

Dalekie i ciekawe miejsce nurkowe położone na pełnym morzu na pd od wyspy Žirje. Czas

dopłynięcia ok 120'. Duże podwodne wypłylenie o min. gł. 5m. Jeśli nie ma dużej fali można tam zacumować. Od miejsca zakotwiczenia płyniemy płaskim piaszczysto-trawiastym zboczem w kierunku zach i po ok 50m docieramy do krawędzi sciany na gł ok 25m. W zależności od miejsca dotarcia do ściany możemy płynąć w lewo lub w prawo. Ciekawiej na pewno będzie w prawo ponieważ u podstawy ściany na piaszczystym dnie leży na gł 45-60m silnie zniszczony wrak stalowej łodzi torpedowej. Po pobieżnej penetracji unosząc się na wrakim wracamy do sciany, która u podstawy ma spre nawisy i porośnięta jest wielkimi żółtymi gąbkami, żółtymi polipami koralami i beżowymi gorgoniami. Płynąc wzdłuż ściany docieramy do miejsca gdzie głębiej widoczne jest plateau obrośnięte lasem granatowo-czerwonych a niekiedy jaskrawo żółtych gorgonii. Miejsce to jednak leży głęboko 40-45m i w tej fazie nurkowania może już być niedostępne dla nurków z jedną butlą. Jeśli na takie nurkowanie brakuje nam gazu to ze ścianki powoli wypływamy się podziwiając jej kolory porastających ją koralami i gąbkami. Gdzieś po drodze na gł ok 25m natrafiamy na starą kotwicę (prawdopodobnie duża kotwica znajduje się też płynąc na początku w lewo od krawędzi ścianki) w kierunku i dopływamy na górną krawędź ściany. Tutaj powoli kierujemy się po w stoku w kierunku zacumowanej łodzi. Dno wcale nie jest porośnięte trawą, raczej porostami, glonami z rodzaju kodium i pawonia. Płycej występują kamienne struktury w formie małych stopni i grzybów skalnych. Miejsce bardzo urozmaicone dostępne niestety tylko przy dobrej pogodzie, zalecane dla nurkowań technicznych.

Blitvenica

Wysoka malownicza wyspa z dużą latarnią morską i domkiem latarnika na pełnym morzu, oddalona ok 120' płynięcia łodzią od portu w Jezerach.

Nurkuje się tutaj od strony pd i pd-zach gdzie po stromym kamienistym zboczu obrośniętym trawą dopływamy na gł ok 25m do ściany obrośniętej żółtymi a głębiej granatowo-czerwonymi gorgoniami. Ściana nie jest jednolitym monolitem a raczej wijącą się wokół wyspy skalną strukturą z załamaniami i żłebami.

Ciekawostką jest występowanie głęboko w zakresie 30-45m na występkach skalnych plackowatych, czerwonych alg wapiennych i pomarańczowych płytkowych rozgwiazd.

Nurkując od strony zach ściana porośnięta jest żółtymi gąbkami i przy dnie na gł ok 50m ma jak zwykle sporo nawisów i niewielkich zagłębień, w których możemy wypatrzeć płochliwe langusty i ukrywające się kirnie.

W toni przy ścianie spotkamy wielki ławice czarnych chromisów, srebrnych amarelli i uśatych Płycej w zagłębieniach skalnych chowają się ośmiornice i jeżowce

Miejsce nadające się w zasadzie do nurkowań głębszych dla nurków AOWD i więcej.

Jaskinia Drvenik

Podwodna jaskinia na wsch brzegu wysepki Drvenik. Czas dopłynięcia ok 120' Wejście znajduje się u podnóża ściany na gł ok 28m. Jaskinia w kształcie obszernej komnaty o wymiarach 18x 12x 6m. Strop i ściany porośnięte kolorowymi polipami koralami i małymi gąbkami. Na piaszczystym dnie z mięsistych rurek wystają czarne ramiona ukwiałów. Nurkowanie zaczynamy od zanurzenia po kamienistym tarasowo opadającym stoku do krawędzi ścianki zaczynającej się na ok 10m. Ścianka z wieloma uskokami i półkami opada do gł ok 30. Posuwając się w kierunku pd natrafiamy na ciemne wejście do jaskini. Wysokość wejścia jest nieco mniejsza niż wysokość jaskini wewnątrz. W środku może znajdować się nie więcej jak 4 osoby naraz. Uważamy by nie zmacić osadów dennych i koniecznie powinniśmy posiadać latarki.

Nurkowanie dla nurków ze stopniem AOWD lub wyższym

Brak od Kamenara

Podwodne wypłylenie w postaci wystającego pionowo cokołu skośnie ściętego od góry w pobliżu wysepki Kamenar. Czas dopłynięcia ok 90'.

Łódź cumuje na wierzchołku wypłylenia na gł ok 6m. Po zejściu wzdłuż liny opustowej na dno od razu zauważamy ostrą krawędź ścianki która opada do gł ok 60m. Nurkowanie zaczynamy od zanurzenia się po ostro opadającym stoku na prawo od kotwicy w kier pd-zach. Opadając w dół

mijamy kolejne poziomy obrośniętej beżowymi gorgoniami i żółtymi gąbkami ściany. Posuwamy się przy ścianie lewą ręką do ściany. Ściana jest niekiedy tak stroma że niewiele na niej rośnie niemniej występują ostre uskoki i półki, które urozmaicają jej kształt. Na ścianie możemy płynąć w zależności od uprawnień na gł 15, 30 lub 50m.. Górna krawędź ścianki stale obniża się w kier zach tak że wynurzając się powyżej jej krawędzi natrafiamy na kamienisty stok kierujący nas w stronę wypłyca. Na wypłyca gdzie zazwyczaj odbywamy dekompresję po głębokim nurkowaniu spotykamy sporo ławic srebrzystych amarelli i sargusów a w dnie szukamy kryjówek ciekawskich ośmiornic. Dla nurków technicznych zaleca się kontynuowanie penetracji ścianki w kierunku pn, która na gł 40-50 m zamienia się w podwodne plateau porośnięte lasem granatowo-czerwonych gorgoni.

Teta Šara

Wrak drewnianego stateczku wożącego śmieci z Kornatów na Murter. Czas dopłynięcia ok 90'. Zatoną w pobliżu wysepki Obun w roku 2010. Wrak leży na stępce na płaskim piaszczystym dnie porośniętym gęsto trawa na gł 18m.

Jest dobrze zachowany. Dł ok 15m szer 5m. Z pokładu wystaje nadbudówka sternika a wokół statku na trawie stoi jeszcze kilka dużych pojemników na śmieci. Nurkowanie najlepiej zaczynać zanurzając się po linii opustowej do wraku. Na wraku znajduje się jeszcze sporo różnych rzeczy jak narzędzia, liny i różnego rodzaju pojemniki. Nadaje się dla nurków wszystkich kategorii

Skrovadža

Mała wysepka w kształcie rogalika położona na pd od wyspy Žirje. Czas dopłynięcia 120'. Łódź cumujemy od strony pd lub zach w zależności od wiejących wiatrów. Głęboka ściana opada od strony pd od gł. 25 m do ok. 70m

Do krawędzi ściany trawiasty stok opada tarasowo tworząc stopnie skalne i półki porośnięte czerwonymi gąbkami i beżowymi gorgoniami. Płycej, bliżej brzegu sporo wapiennych skałek, wokół których pływają ławice chromisów i amarelli. Główna ściana porośnięta jest beżowymi gorgoniami i wielkimi żółtymi gąbkami. W rozpadlinach skalnych spotkać można naprawdę duże langusty i chowające się strzępiele (kirnie). Głębiej przy dnie strome przewieszania i nawisy dostępne niestety tylko dla nurków technicznych. Miejsce niedostępne w czasie wiejących z południa wiatrów typu Jugo

Žirje Rt V. Ljuta

Miejsce położone na pd-zach brzegu wyspy Žirje w pobliżu małej zatoczki Kruševica.

Brzeg w tym miejscu to typowy wysoki wapienny klif opadający stromo pod wodę do gł nawet 70m.

Ścianka niemal od razu stromo opada w dół dając uczucie wielkiej głębi. Na stromych odcinkach jest niemal łyśa. Głębiej na półkach skalnych i przewieszkach porastają ją beżowe gorgonie i plackowate wapienne czerwone algi. Miejscami w rozpadlinach skalnych zobaczyć można mureny heleny i wielkie langusty. Płynąc w kierunku zach ściana pogłębia się i natrafiamy na rosnące tam gorgonie granatowo-czerwone. Jedyne wypłyca jest w pobliżu cypelka niedaleko wejścia do zatoczki i tam zazwyczaj cumuje łódka. Tam płytko natrafiamy na mocno zerodowane skały wśród których ukrywają się wszędobylskie chromisy a czasami spotkać możemy wędrującego po nich wieloszczeta nereidę.

Panitula

PANITULA - dwie wyspy - mała i wielka leżące w środkowej części archipelagu Kornati wchodzące w skład Parku Narodowego. W pobliżu znajduje się znana marina PISKERA.

PANITULA - jest to bardzo popularne miejsce nurkowe. Między wyspami znajduje się płycizna (5-10 m) porośnięta trawami, natomiast za krawędzią jest już pionowa ściana, która wg mapy opada do 98 m głębokości. To miejsce polecamy dla wszystkich nurków. Łódź kotwiczmy na płyciźnie.

Opływamy kolejny cypel i dopływamy do drugiej, większej jamy, której podstawa zaczyna się na głębokości 25 m. Można wpłynąć do środka i patrząc w stronę otwartej wody oglądać podświetlone przez słońce sylwetki innych nurków. Następnie wypływamy nad płytką półką ok. 8 m, gdzie w

słońcu wygrzewają się ławice srebrnych salp (Sarpa salpa) i amareli (Diplodus vulgaris). Opływamy skałę i dopływamy do wypłyenia między wyspami. W tym miejscu możemy spotkać prąd, który ułatwi nam wypłynięcie na wypłyeniu. Niekiedy prąd jest w przeciwnym kierunku, pokonanie go nie stanowi jednak problemu. Miejsce to jest bardzo nieregularne, na początku jest równa ściana z małym uskokiem na głębokości ok. 30 m, w środkowej części jest garb z 20 do 10 m, za którym jest głęboka szczelina opadająca do 25 m, dalej ponownie jest ściana z tarasem na 8-10 m oraz małą półką skalną na głębokości ok. 30 m. Dalej ściana jest podcięta i przewieszona. Na ścianie natrafiamy na skupiska gorgonii beżowych i wapiennych alg czerwonych. Jeśli ktoś popłynie dalej w kierunku pn-zach natrafi yez na zbocza porosnięte gorgoniami granatowoczerwonymi

To miejsce nadaje się dla nurków rekreacyjnych na płytkie nurkowania oraz dla nurków zaawansowanych, którzy chcą nurkować głęboko oraz dla tych, którzy chcą spróbować snorkelingu.

Jest to również idealne miejsce do fotografii i filmowania.

Po nurkowaniu - jeśli grupa sobie tego życzy - podpływamy do tawerny "Piskera", gdzie można w cieniu napić się chłodnych napojów oraz skosztować owoców morza. Na wyspie można także zwiedzić kaplicę św. Ivana.

Z wyspy rozciąga się widok na pobliskie wysepki oraz bezkres adriatyku.

FHU Optimal-BIS
44-370 Rybnik
ul. J. Rymera 19 K
Tel/fax +48 324407269
www.butle-nurkowe.pl